

8 FORSLAG TIL BEDRE SYGEDAGPENGE

Metals anbefalinger til at sikre mere tryghed for medlemmer, der rammes af sygdom.

FEBRUAR 2023

INDHOLD

3	HVORFOR ER SYGEDAGPENGE-SYSTEMET VIGTIGT?	14	MEDLEMSFORTÆLLINGER OM SYGEDAGPENGESYSTEMETS HULLER
4	8 FORSLAG TIL ET MERE ENKELT, EFFEKTIVT OG TRYGT SYGE-DAGPENGESYSTEM	16	7 UD AF 10 MEDLEMMER HAR KORTE SYGEFORLØB
8	HVEM ER DANSK METALS MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE?	17	DE ÆLDSTE MEDLEMMER HAR DE LÆNGSTE SYGEFORLØB
9	CIRKA 9.000 MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE ÅRLIGT	18	FLEST MEDLEMMER OVERGÅR TIL BESKÆFTIGELSE EFTER ET SYGEFORLØB
10	MEDLEMMER, UDDANNET INDEN FOR FYSISK KRÆVENDE FAG, ER MERE SYGE	19	FÆRRE MEDLEMMER ER I BESKÆFTIGELSE 1 ÅR EFTER AFSLUTTET SYGEFORLØB
11	DE YNGSTE OG ÆLDSTE MEDLEMMER ER MEST SYGE	22	VED REVURDERINGSTIDSPUNKTET OVERGÅR HVER TIENDE TIL JOBAFKLARINGSFORLØB
12	KVINDELIGE MEDLEMMER ER MERE SYGE	23	METODE
13	STØRSTEDELEN AF MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE KOMMER FRA BESKÆFTIGELSE		

HVORFOR ER SYGEDAGPENGE-SYSTEMET VIGTIGT?

Hvis en lønmodtager, arbejdsløs eller lærling bliver ramt af længerevarende sygdom, nedslidning eller en arbejdsskade, så har Danmark et sygedagpengesystem, som holder hånden under den enkelte, og som hjælper den sygemeldte tilbage i beskæftigelse eller uddannelse.

Sygedagpengesystemet er derfor et helt centralt sikkerhedsnet for Dansk Metals medlemmer.

Sygdom er svært at undgå i et langt arbejdsliv, og som den følgende analyse viser, er mange af Metals medlemmer på et tidspunkt i berøring med sygedagpengesystemet. Derfor kommer det til at have betydning for mange medlemmer, når regeringen går i gang med en kritisk gennemgang af sygedagpengereformen fra 2013 med henblik på at rette op på de dele af systemet, som ikke fungerer.

I Dansk Metal oplever vi særligt, at sygedagpengesystemet ikke udgør et ordentligt sikkerhedsnet for de medlemmer, hvor sygdommen er længerevarende eller har konsekvenser for deres arbejdssevne på længere sigt.

Helt konkret ser vi udfordringer for medlemmer:

- ▶ som vurderes for raske til sygedagpenge, men for syge til dagpenge, og derfor overlades på kontant-hjælp eller helt uden indkomst
- ▶ som presses i job, de ikke kan holde til eller ikke har kompetencer til, og derfor hurtigt bliver ledige eller sygemeldte igen
- ▶ som ikke kan få forlænget deres sygedagpenge på grund af ventetider på behandling, og derfor overgår til jobafklaringsforløb på en lav sats
- ▶ som venter alt for længe på en indsats i jobafklaringsforløb og derfor oplever et indsatstab.

For Dansk Metal er det ifm. en kritisk gennemgang af sygedagpengereformen helt afgørende at sikre, at ovenstående huller i sygedagpengesystemet lukkes, og at medlemmernes ret til økonomisk kompensation under sygdom fastholdes.

Derfor har Dansk Metal som inspiration til politikernes kommende arbejde udarbejdet en række forslag, der bidrager til et mere enkelt, trygt og effektivt sygedagpengesystem. Forslagene er også understøttet af en undersøgelse af, hvor mange og hvilke medlemmer der er på sygedagpenge på et givent tidspunkt.

Alt dette kan du læse mere om på de næste sider. God læselyst.

John Larsen

Hovedkasserer i Dansk Metal

**FORSLAG
TIL ET
MERE
ENKELT,
EFFEKTÍVT
OG TRYGT
SYGE-
DAGPENGE-
SYSTEM**

1**FORLÆNGESES-
MULIGHEDER SKAL
STYRKES**

Mange sygemeldte oplever stor utryghed, i forbindelse med at deres sygedagpengeperiode udløber. Frygten for en usikker økonomisk situation, med enten ingen eller en lavere offentlig understøttelse, flytter fokus fra at blive rask og komme tilbage i arbejde og over på privat økonomi. Det kan potentielt forlænge sygemeldingen. Derfor skal forlængelsesreglerne udvides, så flere oplever tryk under sygdom.

Konkret skal de udvides, hvis:

- ▶ sygemeldte med livstruende eller anden alvorlig sygdom har behov for restitution eller efterbehandling efter et svært og/eller langvarigt sygeforløb
- ▶ sygemeldte afventer at få afklaret arbejdsevne gennem udrednings- og behandlingstiltag eller skal i gang med at trappe op i tid via virksomhedspraktik
- ▶ sygemeldte har indsendt ansøgning om seniorpension.

2**JOB AFKLARINGSFORLØB
SKAL AFSKAFFES**

Overgangen til jobafklaringsforløb bidrager ikke positivt til den sygemeldtes situation. Når et medlem overgår til jobafklaringsforløb, skal sagen behandles i rehabiliteringsteamet inden for 4 uger. Ofte overholdes tidsfristen ikke. Det skaber lange ventetider og heraf risiko for indtægtsstab. Derudover kan skiftet give de sygemeldte et mentalt knæk, da de nu pludselig opfattes anderledes af systemet, selvom deres sygdomssituation ikke har ændret sig.

Derfor skal jobafklaringsforløb afskaffes. Den sygemeldte skal i stedet fortsætte på sygedagpenge på en nedsat sats svarende til ressourceforløbsydelsen og fortsætte forløbet i sygedagpengeenheden. Forslaget fjerner behovet for et ydelses- og sagsbehandlerskift samt den heraf medfølgende ventetid på igangsættelse af nye indsatser. Det understøtter fortsat den sygemeldte og giver en økonomisk besparelse ved at lette bureaukrati og sagsbehandling i kommunerne.

3**FÆLLESSAMTALE
MELLEM A-KASSE
OG KOMMUNE VED
TVIVLSSAGER**

Kommunerne standser ofte sygedagpengene med den begrundelse, at medlemmet kan klare ufaglært arbejde med skånehensyn. Det er imidlertid ofte jobs, som ikke findes, eller som det er vanskeligt at komme i betragtning til, og hvor mulighederne for reelle skånehensyn er dårlige.

For at sikre, at der foretages en ordentlig vurdering med henvisning til konkrete og realistiske jobs, skal der afholdes en fællessamtale mellem a-kassen, kommunen og medlemmet inden ophøret af sygedagpengene, hvis et ledigt medlem er uenig i kommunens vurdering om raskmelding. Kommunen skal herefter inddrage a-kassens vurdering af jobmuligheder og rådighed i den endelige vurdering af sagen. Flere a-kasser og kommuner har allerede gode erfaringer med denne samarbejdsmodel.

4

SPORSKIFTE TIL DEM, DER IKKE KAN ARBEJDE INDEN FOR HITTIDIGT FAG PGA. SYGDOM

Omskoling for personer, der er for syge til at arbejde inden for deres hidtidige fag, skal forbedres. Erfaringer viser, at opkvalificering og sporskifte har gode beskæftigelses-effekter og betaler sig selv ind.

Derfor skal målgruppen for uddannelsesløftet og voksen-lærlingeordningen udvides så faglærte dagpengemodtagere, der ikke længere kan arbejde inden for deres fagområde pga. sygdom, får mulighed for et sporskifte. Det skal konkret gøres ved at justere begrebet om forældet uddannelse, så en uddannelse altid bliver betragtet som forældet, hvis sygdom gør, at en person ikke længere kan arbejde inden for det hidtidige fagområde. Denne vurdering skal foretages pba. en lægelig vurdering.

5

FÆRRE PROCESKRAV OG FLERE INDIVIDUELT TILPASSEDE FORLØB

Sygemeldte medlemmer, der forventes at være syge i over 8 uger, skal stort set igennem det samme forløb i jobcenteret. De skal minimum have 4 samtaler med jobcenteret inden for de første 6 måneder af sygemeldingen. Det er et spild af ressourcer på dem, som kan selv, og som har et job, de kan vende tilbage til.

Langt de fleste sygemeldte i Dansk Metal har fx forløb, der varer under et halvt år, og langt de fleste kommer tilbage i job. Der er derfor brug for at forenkle, individualisere og målrette den måde, som kommunerne i dag foretager opfølgning og tilrettelægger indsatser for sygemeldte på.

Derfor skal sygemeldte, som er i ansættelse og har en rimelig forventning om at kunne vende tilbage til jobbet, deltage i færre obligatoriske opfølgningssamtaler med kommunen. De skal dog altid have ret til at få en samtale. Derudover skal ledige sygemeldte have en tidlig kvalificeret vejledning og støtte til, hvordan de kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, evt. med en omskolingsindsats eller en afklaring af arbejdsvejen.

6

VENTETID PÅ BEHANDLING MV. SKAL IKKE FORBRUGE AF SYGDAGPENGE- PERIODEN

Mange sygemeldte venter lang tid på undersøgelser, diagnosticering og behandling i fx sundhedssystemet. Det har den konsekvens, at nogle opbruger deres ret til sygedagpenge, inden de er helbredsmæssigt afklarede, og derfor ikke kan få forlænget deres sygedagpenge ved revurderingstidspunktet.

Derfor skal den periode, hvor den sygemeldte venter på undersøgelser, diagnosticering, behandling eller prognose for tilbagevenden til arbejdsmarkedet ikke tælle som forbrug af sygedagpengeperioden, men være en 'død' periode op til revurderingstidspunktet.

SYGEMELDTE SKAL VÆRE LÆNGERE I A-KASSEN VED KORTVARIG SYGDOM

Når ledige medlemmer bliver syge, så er reglerne i dag, at a-kassen fortsætter med at udbetale dagpenge under de første 14 dages sygdom. Herefter overgår medlemmet til kommunen og til sygedagpenge. Det betyder, at kommuner, a-kasser og sygemeldte ledige i dag bruger ressourcer på administration af lediges kortvarige sygdom, som ikke kræver nogen form for opfølgning.

De 14 dage, som a-kassen udbetaler dagpenge, bør udvides til 30 dage, så det svarer til perioden, hvor beskæftigede får løn fra deres arbejdsgiver, inden deres sygefravær meldes til kommunen. Det giver en økonomisk besparelse i kommunerne ved at forenkle sagsbehandlingen for kommuner og a-kasser, samtidig med at det giver medlemmer ro i korte sygeforløb.

FORENKLING AF KOMMUNERNES SAGSBEHANDLING

Inden for de første tre måneder af en sygemelding, har medlemmer ret til sygedagpenge, hvis de er for syge til at arbejde inden for eget fagområde. Men efter tre måneder har medlemmer – som hovedregel – kun ret til sygedagpenge, hvis de vurderes for syge til at arbejde inden for det 'brede' arbejdsmarked. Det er en administrativ tung regel, som er kompliceret at håndhæve, samtidig med at den skaber usikkerhed for mange medlemmer, der har korte forløb.

Reglen skal derfor ændres, så det først er ved revurderingstidspunktet (efter 22 uger), at sygemeldtes uarbejdsdygtighed skal vurderes ift. det brede arbejdsmarked. Det vil spare på kommunernes ressourcer til sagsbehandling og lette sagsgangene. Samtidig vil det bidrage til, at flere sygemeldte oplever tryghed i systemet og ikke pludseligt raskmeldes til at varetage et arbejde uden for deres eget fagområde, mens de fortsat er syge.

8 forslag til et mere enkelt, effektivt og trygt sygedagpengesystem

A full-page background image showing a person walking away from the camera on a dirt path through a forest. The path is flanked by tall, dry, golden-brown grass. The trees are dense and green, with sunlight filtering through the canopy, creating a hazy, atmospheric effect. The person is seen from behind, wearing a dark jacket and pants.

HVEM ER DANSK METALS MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE?

På de næste sider kan du læse om, hvor mange af Metals medlemmer, der er berørt af sygedagpenge, samt hvordan de fordeler sig, når vi kigger på karakteristika såsom uddannelse, alder og køn, samt hvad der sker på længere sigt med medlemmer, der har været på sygedagpenge.

CIRKA 9.000 MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE ÅRLIGT

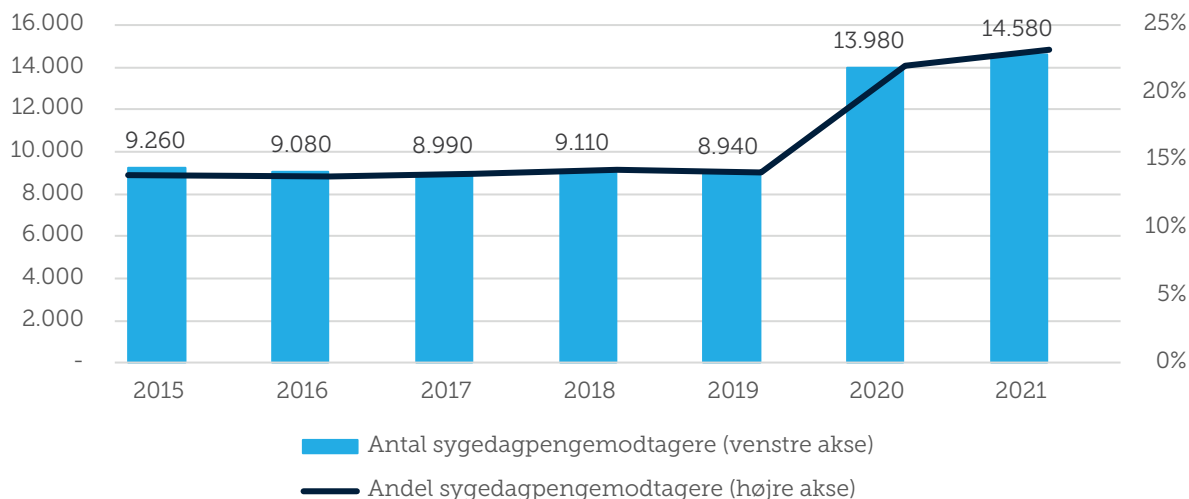
Figur 1 viser, at antallet og andelen af Metal-medlemmer, der har været på sygedagpenge, er steget de seneste år. Andelen af medlemmer, der har været på sygedagpenge var 14 pct. i 2015, mens den i 2021 var steget til 23 pct. Stigningen skyldes dog hovedsageligt, at der blev vedtaget en række ændringer i sygedagpengereglerne ifm. coronapandemien¹. Samme tendens gør sig gældende for medlemmer af øvrige a-kasser.

Ser man bort fra corona-årene 2020 og 2021, så ligger antallet og andelen af Dansk Metal-medlemmer

i berøring med sygedagpenge på et nogenlunde konstant niveau på omkring 9.000 medlemmer i årene 2015-2019. Det svarer til, at cirka 14 pct. af Metals erhvervsaktive a-kassemedlemmer årligt er i berøring med sygedagpengesystemet.

Grundet det store udsving i 2020 og 2021, vil den efterfølgende analyse alene fokusere på årene forinden, da de vurderes at give det mest retvisende billede for Metals medlemmer på sygedagpenge.

Figur 1: Antal og andel medlemmer berørt af sygedagpenge i 2015-2021

Note: Figuren viser antal enkeltmedlemmer, der på et tidspunkt i løbet af året har modtaget sygedagpenge i den valgte periode.

Har et medlem modtaget sygedagpenge flere gange inden for et år, tæller medlemmet kun med én gang i opgørelsen.

Andelen opgøres af Metals erhvervsaktive a-kassemedlemmer.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

¹ Der blev fx indført udvidet ret for arbejdsgivere til refusion til sygedagpenge for visse typer fravær som følge af COVID-1, forlænget ret til dagpenge, så ingen sygedagpengemodtagere skulle overgå til jobafklaringsforløb og ret til sygedagpenge for lønmodtagere, der var i øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb ved smitte med COVID-19.

MEDLEMMER, UDDANNET INDEN FOR FYSISK KRÆVENDE FAG, ER MERE SYGE

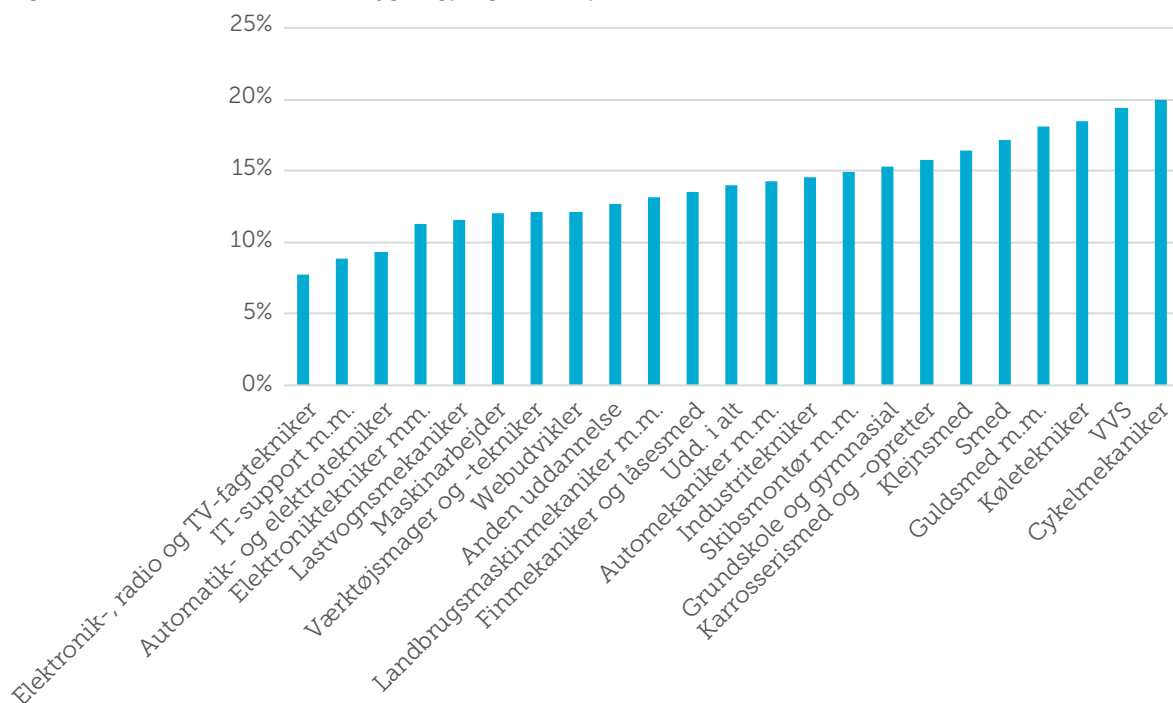
Figur 2 viser andelen af medlemmer på sygedagpenge fordelt på Metals uddannelser. Oversigten viser bl.a. at medlemmer med uddannelse inden for elektronik, automatik og it er dem, der er mindst i berøring med sygedagpengesystemet, mens medlemmer med VVS-, smede- og cykelmekanikeruddannelser er mest i berøring med sygedagpengesystemet.

Tallene tyder derfor på, at de medlemmer, som har uddannelser i fag, der er mindre fysisk krævende, fx automatik og it, er mindre i berøring med sygedagpengesystemet, end medlemmer der har

uddannelser i fag, der er mere fysisk krævende, fx VVS'ere, smede og mekanikere.

Der er også stor forskel på, hvor mange der er syge inden for de enkelte uddannelser. Mens 8-9 pct. af de medlemmer, der har uddannelse som elektroniktekniker og IT-supporter oplever at være i berøring med sygedagpengesystemet, så gælder det samme for næsten 20 pct. af de medlemmer, der er uddannet som VVS'er eller cykelmekaniker. Det svarer til en forskel på lidt over 10 procentpoint.

Figur 2: Andel medlemmer berørt af sygedagpenge fordelt på Metaluddannelser

Note: Baseret på et gns. for årene 2015 t.o.m. 2019

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

DE YNGSTE OG ÆLDSTE MEDLEMMER ER MEST SYGE

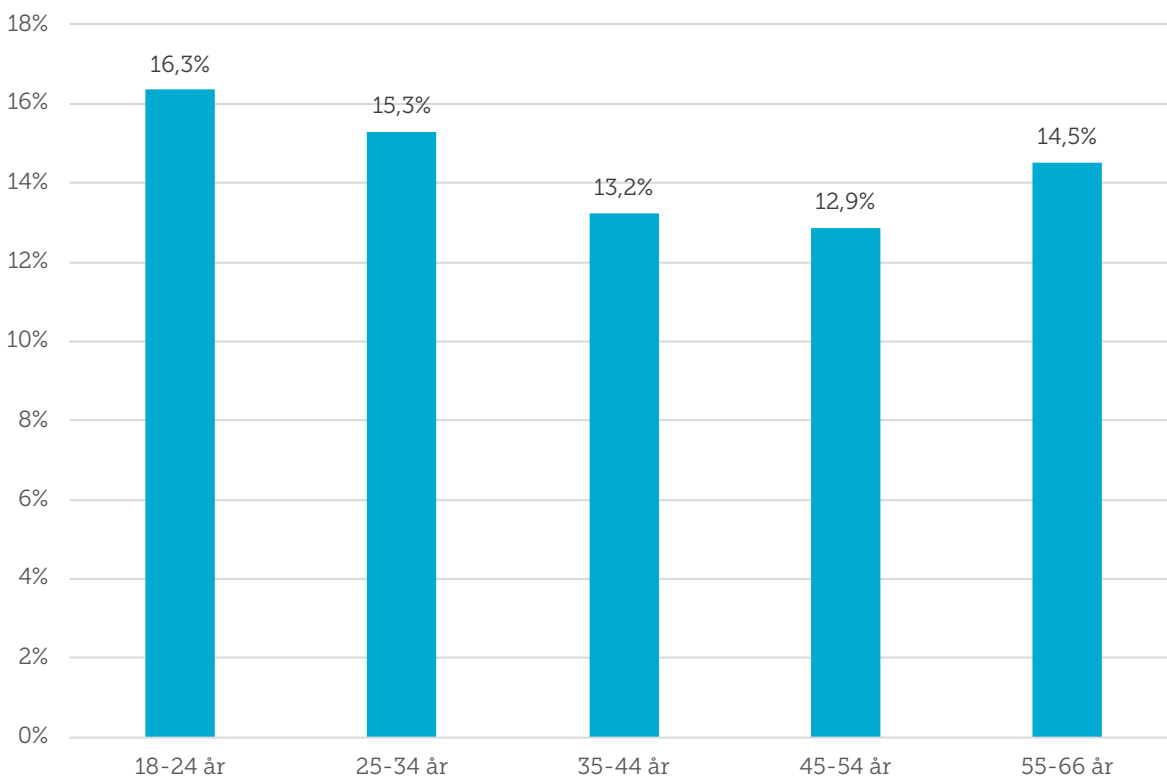
Figur 3 viser, at aldersgrupperne 35-44 år og 45-54 år har den laveste andel af medlemmer på sygedagpenge. Her oplever cirka 13 pct. af medlemmerne på et tidspunkt at være på sygedagpenge.

Aldersgrupperne med den højeste andel af medlemmer på sygedagpenge er de 18-24-årige samt de 24-34-årige. Her oplever hhv. 16 og 15

pct. af medlemmerne i aldersgruppen at være på sygedagpenge. Dernæst følger aldersgruppen 55-66 år, hvoraf 14,5 pct. oplever at være på sygedagpenge. Det betyder, at hhv. de yngste og ældste medlemmer er lidt mere syge end medlemmer i alderen 35-54 år.

Samme tendens gør sig gældende for medlemmer af øvrige a-kasser.

Figur 3: Andel medlemmer berørt af sygedagpenge fordelt på alder

Note: Baseret på et gns. for årene 2015 t.o.m. 2019

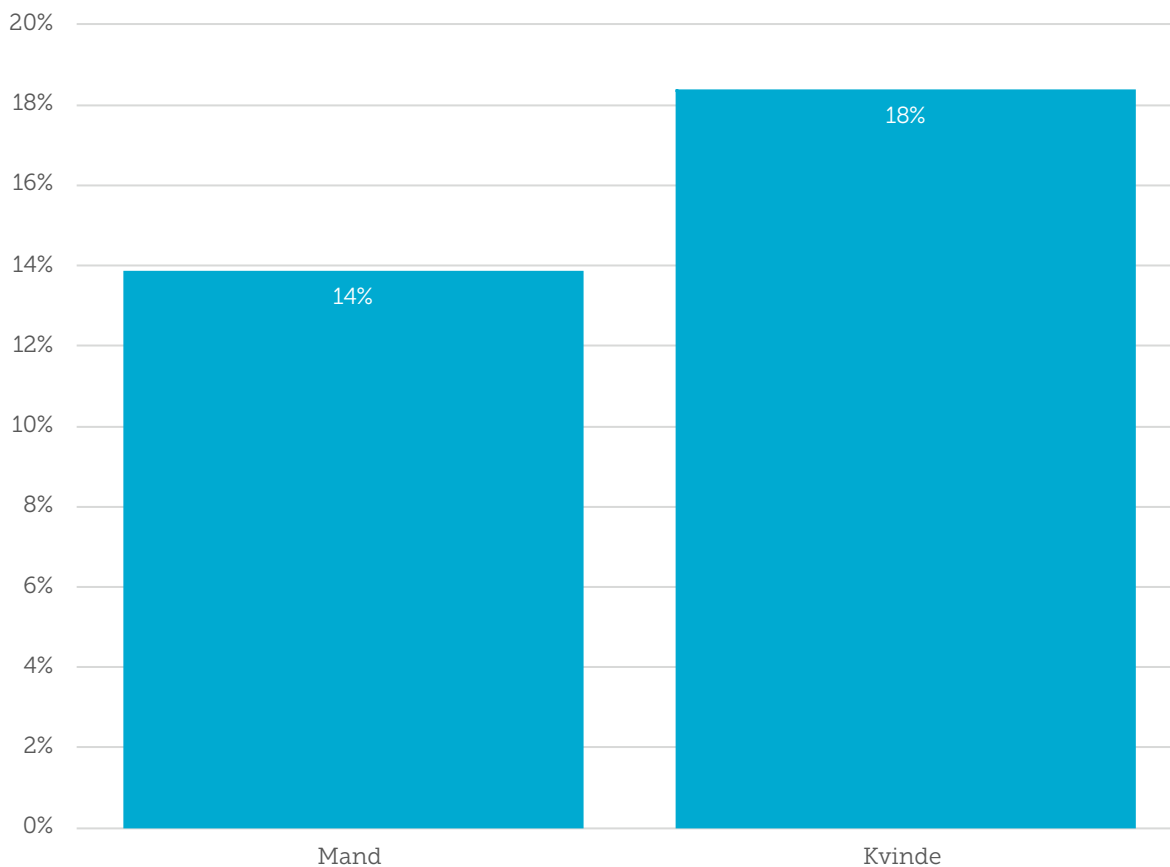
Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

KVINDELIGE MEDLEMMER ER MERE SYGE

Figur 4 viser, at der er en større andel af kvindelige medlemmer, der kommer i berøring med sygedagpenge, sammenlignet med mandlige medlemmer. I gennemsnit oplever 18 pct. af Dansk Metals kvindelige medlemmer at være berørt af sygedagpenge,

mens gennemsnittet for mandlige medlemmer på sygedagpenge ligger på 14 pct. En forskel mellem kønnene på hele 4 procentpoint. Kønsforskellen er ikke en særlig tendens for Metals medlemmer, da den også gør sig gældende for medlemmer af øvrige a-kasser.

Figur 4: Andel medlemmer berørt af sygedagpenge fordelt på køn

Note: Baseret på et gns. for årene 2015 t.o.m. 2019

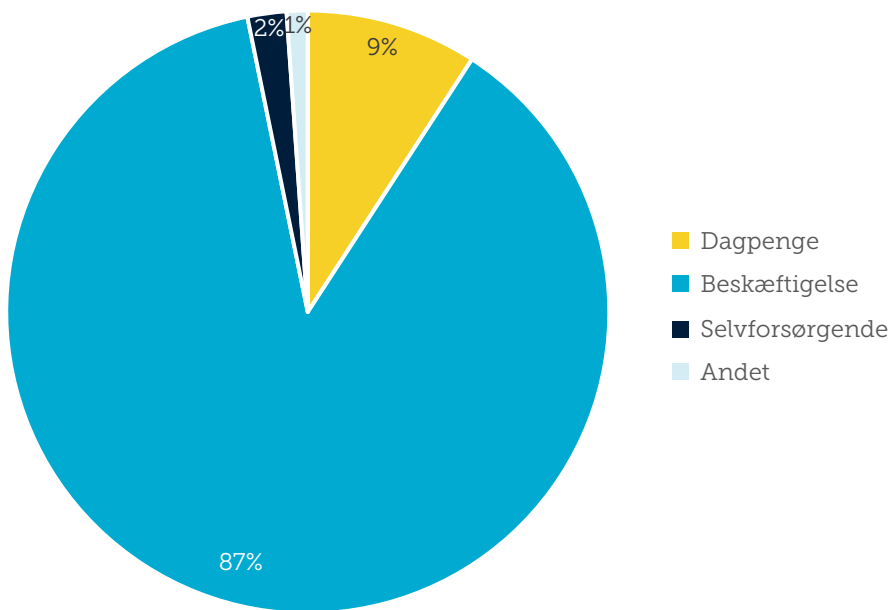
Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

STØRSTEDELLEN AF MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE KOMMER FRA BESKÆFTIGELSE

Kigger vi på medlemmernes arbejdsmarkedsstatus forud for deres sygemelding, viser figur 5, at størstedelen af sygemeldte medlemmer kommer fra beskæftigelse. Dvs. at langt de fleste medlemmer

er i et ansættelsesforhold, når de bliver sygemeldte. Konkret er 87 pct. i gennemsnit i beskæftigelse, inden de kommer på sygedagpenge, mens 9 pct. er ledige og 2 pct. er selvforsørgende.

Figur 5: Medlemmers arbejdsmarkedsstatus forud for sygedagpenge

Note: Tilfælde, hvor der har været færre end 10 observationer, er ikke medtaget i beregningerne. Kategorien 'andet' består bl.a. af kontanthjælpsydelse, midlertidige ydelser, SU, fleksjob og ledighedsydelse. Baseret på et gns. for årene 2015 t.o.m. 2019.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

MEDLEMSFORTÆLLINGER OM SYGEDAGPENGESESYSTEMETS HULLER

CASE: ANDERS

Anders er i slutningen af 20'erne og uddannet klejnsmed. Han blev sygemeldt, da han udviklede hudallergi overfor tryk og fugt. Det betyder, at han ikke længere kan arbejde som klejnsmed. Anders finder i stedet et deltidsjob 18 t/u som flyttemand. Det er ikke optimalt, da hans skånehensyn ikke kan tilgodeses, men han kan ikke leve af den ydelse, han får i et jobafklaringsforløb.

Lægerne anbefaler, at han stopper med den type af arbejde, da det forværrer hans sygdom.

Anders har søgt jobcenteret om hjælp til at blive opkvalificeret, så han kan få et arbejde, som han kan tåle og klare på fuld tid. Jobcenteret vil dog ikke hjælpe ham med at få nye kompetencer. De har både sagt nej til at bevilge ham et stort kørekort, så han kan arbejde som chauffør, og senest har de sagt nej til at bevilge revalidering.

Jobcenteret vurderer, at han i stedet kan stille sig til rådighed for det brede arbejdsmarked og arbejde som ufaglært, fx i kassen i et supermarked eller andet lettere administrativt arbejde. De raskmelder ham derfor og stopper hans ydelse.

KOMMENTAR

Anders er presset i et job, han ikke kan holde til. Han mangler kompetencer til at kunne bestride et job, han kan holde til i mange år frem. Anders ville have stor gavn af fx et uddannelsesløft (se forslag 4) eller revalidering, men har ikke ret til det.

CASE: PER

Per er uddannet klejnsmed. Han kommer ud for en alvorlig arbejdsulykke, hvor han rammes af en meget tung stålkonstruktion og falder ned fra en stige. Han får varige mén og kroniske smerter.

Jobcentret vurderer, at han godt kan stille sig til rådighed for det brede arbejdsmarked og fx arbejde som receptionist eller vicevært. A-kassen mener dog ikke, at han kan stå til rådighed i et omfang, der berettiger til dagpenge pga. de varige mén. Per falder derfor imellem de to systemer og må søge om kontanthjælp.

Han kæmper i 2 år om at få anerkendt, at han ikke kan arbejde på ordinære vilkår, hverken som receptionist, vicevært eller lign. Efter en arbejdsprøvning, som Per selv finder, bevilger jobcenteret et fleksjob til Per.

KOMMENTAR

Per skulle aldrig være vurderet arbejdsdygtig efter sin arbejdsskade og miste retten til sygedagpenge. Han kommer i klemme mellem to systemer, og får ikke den rette hjælp. Per ville have haft gavn af en fællessamtale mellem ham, kommunen og a-kassen, så der kunne komme klarhed om, hvad han kan stå til rådighed for, og hvilken indsats han kunne have gavn af (se forslag 3). Det er det samme arbejdsmarked, som kommunen raskmelder til, som a-kassen vurderer rådighed i forhold til.

KOMMENTAR

Jesper henvises til psykiatrien, men der er ventetid på behandling. Ventetiden opbruger af de 22 uger med ret til sygedagpenge. Ventetiden burde blive opgjort som en 'død' periode (se forslag 6). Vurderingen fra psykiateren, der kommer to uger efter kommunens afgørelse, ville have sikret Jesper en forlængelse, hvis perioden på sygedagpenge var udvidet tilsvarende med perioden, Jesper ventede på behandling.

CASE: JESPER

Jesper er cykelmekaniker. Han bliver sygemeldt med stress og udvikler svær depression. Det gør, at han har svært ved blot at udføre almindelige hverdagsopgaver som at få handlet ind, lavet mad og vasket tøj. Jesper henvises til psykiatrien, og tre måneder efter sygemeldingen, starter han i behandling.

Kort før han har været sygemeldt i 22 uger, indhenter jobcenteret oplysninger fra psykiatrien for at kunne vurdere, om Jespers sygedagpenge kan forlænges. Psykiateren skriver, at han starter i medicinsk behandling. Det er derfor uklart, hvornår han er rask igen.

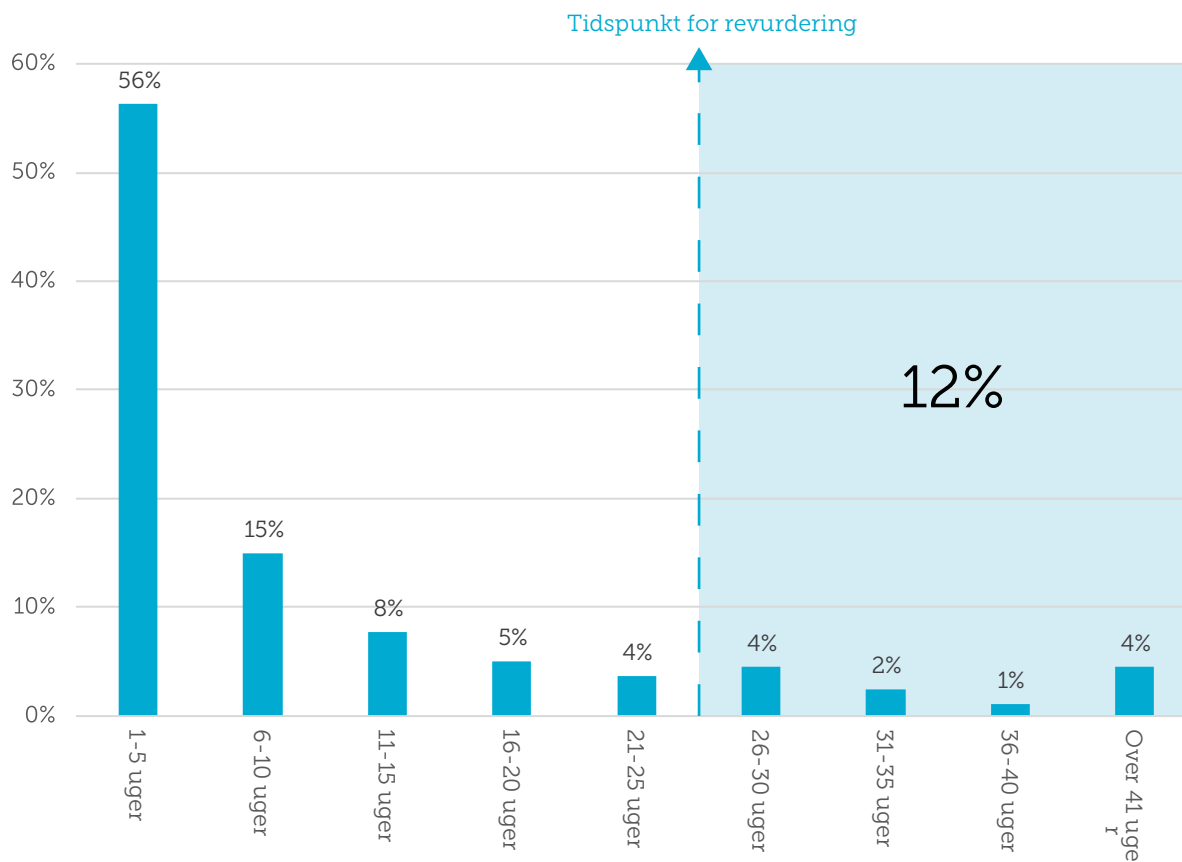
Jobcenteret vurderer derfor, at sygedagpengene ikke kan forlænges. Jesper skal i stedet overgå til jobafklaringsforløb på en lavere ydelse end sygedagpengene. To uger efter jobcenteret har truffet afgørelsen, har Jesper fået det markant bedre pga. den medicinske behandling. Psykiateren kan derfor give et tidsperspektiv for raskmelding og skriver en ny vurdering til jobcenteret. Jobcenteret ændrer dog ikke deres afgørelse, da bedringen først er sket, efter kommunens afgørelse er truffet.

7 UD AF 10 MEDLEMMER HAR KORTE SYGEFORLØB

Figur 6 viser, at størstedelen af medlemmer på sygedagpenge oplever korte sygeforløb. 7 ud af 10 medlemmer på sygedagpenge har et sygeforløb på 10 uger eller derunder. Arbejdsgiverperioden er inkluderet i varigheden, hvorfor selve tiden på sygedagpenge i realiteten er kortere.

Cirka 12 pct. af medlemmerne på sygedagpenge har sygeforløb der varer længere end 26 uger. Det betyder, at der årligt er omkring 1.100 medlemmer, der når til selve revurderingstidspunktet. Altså det tidspunkt, hvor kommunen skal vurdere, om medlemmet kan få forlænget sygedagpengene.

Figur 6: Varighed (uger) af medlemmers sygeforløb

Note: Varigheden inkluderer de første 30 dages sygdom (arbejdsgiverperioden). Det reelle forløb på sygedagpenge vil derfor for de fleste være kortere (se metodeboks). Baseret på et gns. for afsluttede forløb i årene 2015 t.o.m. 2019

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

DE ÆLDSTE MEDLEMMER HAR DE LÆNGSTE SYGEFORLØB

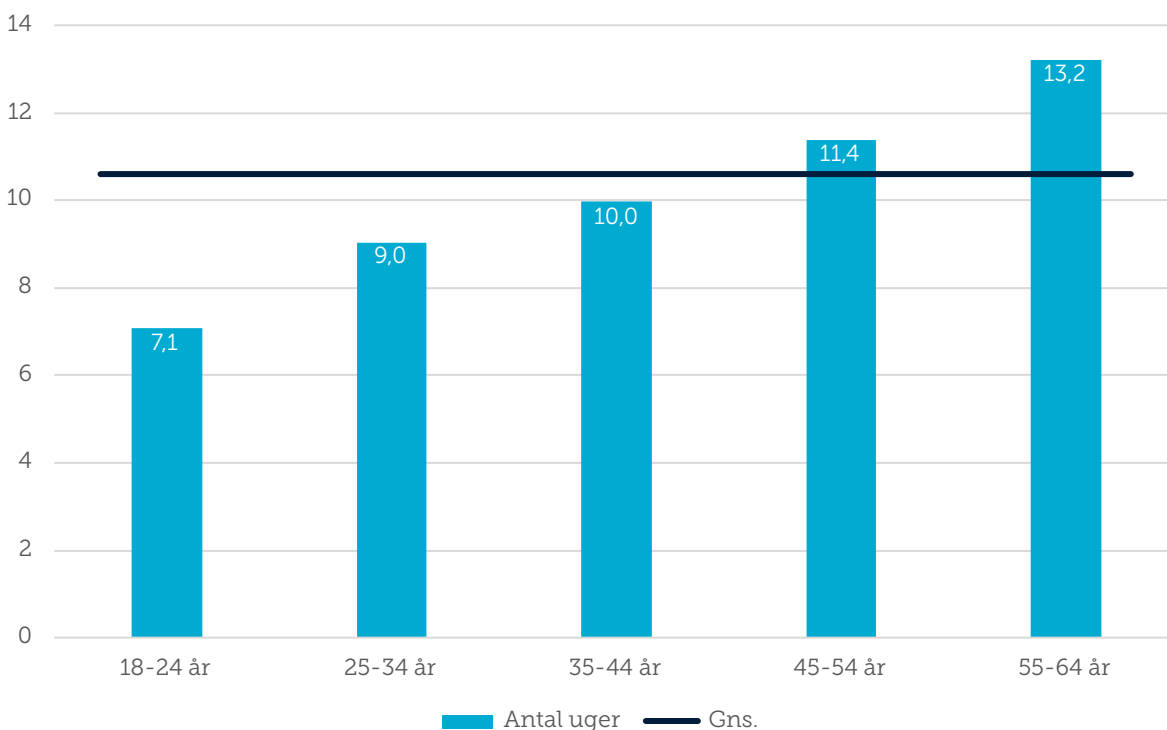
Den gennemsnitlige varighed af alle medlemmers sygeforløb ligger på 10,6 uger, inkl. arbejdsgiverperioden.

Men når varigheden af sygedagpengeforløb opdeles på alder, jf. figur 7, så viser det sig, at den gennemsnitlige varighed af sygedagpengeforløb stiger med alderen. Den gennemsnitlige varighed af et sygedagpengeforløb er 7,1 uger for medlemmer i

alderen 18-24 år. For medlemmer i alderen 55-64 år ligger den gennemsnitlige varighed på 13,2 uger. Det vil sige hele 6 ugers forskel på de to grupper.

Selvom de yngste medlemmer er dem, der er mest syge, jf. figur 3, så er deres sygeforløb i gennemsnit væsentlig kortere end de ældste medlemmers sygeforløb.

Figur 7: Den gns. varighed (uger) af afsluttede forløb fordelt på alder

Note: Der er stor mangel på data for flere af årene vedr. aldersgruppen 65-66 år, hvorfor gruppen ikke indgår i figuren. Varigheden inkluderer de første 30 dages sygdom (arbejdsgiverperioden). Det reelle forløb på sygedagpenge vil derfor for de fleste være kortere (se metodeboks). Baseret på et gns. for afsluttede forløb i årene 2015 t.o.m. 2019.

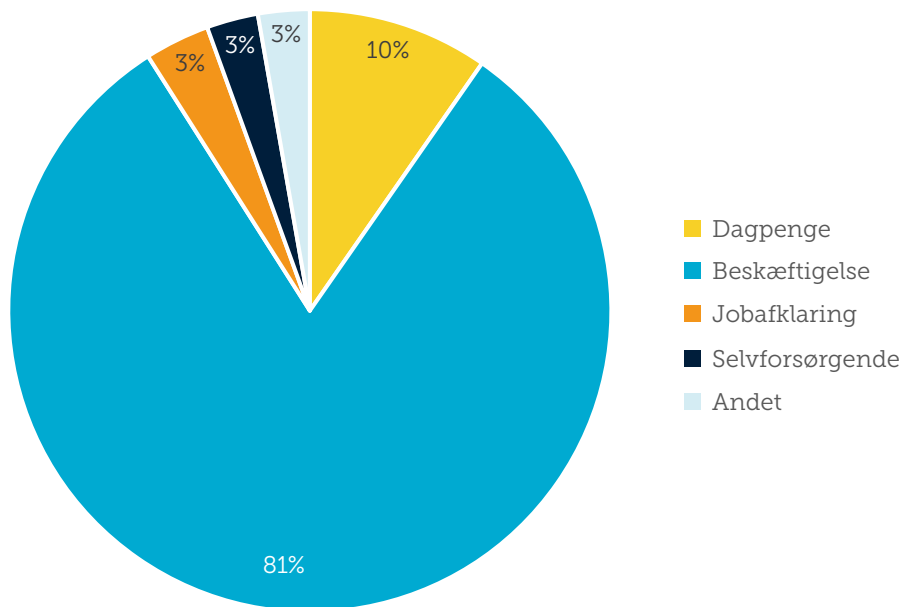
Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

FLEST MEDLEMMER OVERGÅR TIL BESKÆFTIGELSE EFTER ET SYGEFORLØB

Figur 8 viser, at størstedelen af medlemmerne overgår til beskæftigelse efter et afsluttet sygedagpengeforløb. Dog ikke en lige så stor andel, som kom fra beskæftigelse (jf. figur 5)¹, hvilket indikerer at nogle medlemmer mister deres tilknytning til arbejdsmarkedet under et sygeforløb.

I de sygedagpengeforløb, der blev afsluttet i 2015-2019, er 81 pct. i gennemsnit overgået til beskæftigelse, 10 pct. til dagpenge, mens 3 pct. overgår til jobafklaringsforløb². Samtidig overgår 3 pct. til selvforsørgelse.

Figur 8: Medlemmers arbejdsmarkedsstatus 4 uger efter afsluttet sygedagpengeforløb

Note: Tilfælde, hvor der har været færre end 10 observationer, er ikke medtaget i beregningerne. Kategorien 'andet' består bl.a. af kontanthjælpsydelse, midlertidige ydelser, SU, fleksjob og ledighedsydelse. Målingerne tager udgangspunkt i alle afsluttede sygedagpengeforløb i 2015-2019 og viser status for disse forløb 4 uger efter sidste udbetalingsdag af ydelsen i det afsluttede forløb. Baseret på et gns. for afsluttede forløb i årene 2015-2019.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

1 Vi kan ikke sammenligne figur 5 og figur 8 en-til-en, da der er nogle af de medlemmer, som er påbegyndt et sygedagpengeforløb, som endnu ikke har afsluttet det, hvorfor vi ikke kender deres status efter afsluttet forløb. Dog giver sammenligningen af de to statistikker en god indikation for udviklingen i arbejdsmarkedsstatus før og efter et sygeforløb.

2 Sygemeldte kan overgå til et jobafklaringsforløb, hvis de ikke kan få forlænget deres sygedagpenge, men fortsat er uarbejdsdygtig pga. sygdom. Fokus for et jobafklaringsforløb er, at sygemeldte kommer i arbejde eller i uddannelse gennem en tværfaglig indsats. Forløbet kan bestå af tilbud efter beskæftigelseslovgivningen samt indsats efter anden lovgivning, herunder efter sundhedsloven og serviceloven.

FÆRRE MEDLEMMER ER I BESKÆFTIGELSE 1 ÅR EFTER AFSLUTTET SYGEDAGPENGEFORLØB

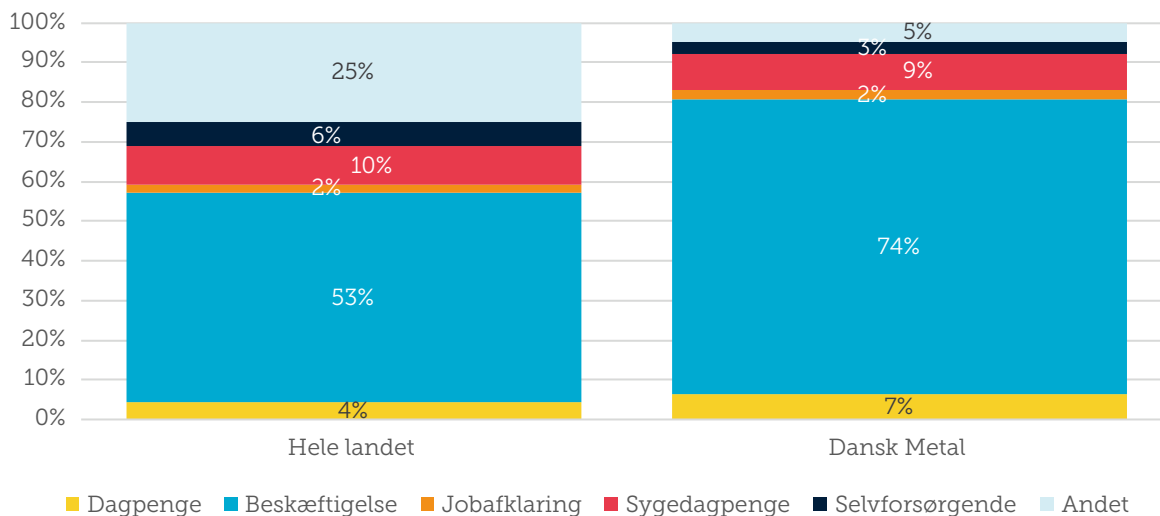
Kigger vi lidt længere frem efter et sygedagpengeforløb, kan vi se, at færre medlemmer er i beskæftigelse 1 år efter afsluttet sygeforløb sammenlignet med 4 uger efter, jf. figur 9. Det gælder også landsdækkende. Derudover er flere medlemmer på førtidspension, seniorpension, fleksjob og ledighedsydelse, kontanthjælpsydelse eller SU (kategorien 'andet'), mens færre er ledige. 9 pct. af Metals medlemmer er på sygedagpenge igen. Andelen, der er på sygedagpenge igen efter et år, svarer nogenlunde til det landsdækkende niveau.

Der er dog en markant forskel, når man kigger på, hvor mange der er i beskæftigelse efter 1 år. Blandt Metals medlemmer er 74 pct. i beskæftigelse 1 år efter et

afsluttet sygedagpengeforløb. På landsniveau er 53 pct. i beskæftigelse 1 år efter afsluttet sygedagpengeforløb. Altså en forskel på 21 procentpoint. Det indikerer, at Dansk Metals medlemmer i højere grad kommer i beskæftigelse igen efter et sygedagpengeforløb.

Generelt tyder tallene på, at et sygeforløb kan påvirke nogle medlemmers arbejdsmarkedstilknytning negativt på længere sigt. Når hver tiende, der har afsluttet et sygedagpengeforløb, er tilbage på sygedagpenge et år efter, kunne det tyde på, at nogle af de medlemmer der raskmeldes, ikke får det bedre. I stedet kunne de have brug for anden indsats under deres sygeforløb, fx omskoling.

Figur 9: Arbejdsmarkedsstatus 1 år efter afsluttet sygedagpengeforløb

Note: Tilfælde, hvor der har været færre end 10 observationer, er ikke medtaget i beregningerne. Kategorien 'andet' består bl.a. af kontanthjælpsydelse, midlertidige ydelser, SU, fleksjob og ledighedsydelse, førtidspension, barsel mv. Målingerne tager udgangspunkt i et gennemsnit for alle afsluttede sygedagpengeforløb i 2015-2019 og viser en gennemsnitlig status for disse personer 1 år efter sidste udbetalingsdag af ydelsen i det afsluttede forløb.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, jobindsats.dk og egne beregninger

VED REVURDERINGSTIDSPUNKTET OVERGÅR HVER TIENDE TIL JOBABKLARINGSFORLØB

Længerevarende sygeforløb revurderes tidligst ved 22. uge af sygedagpengeforløbet. Her afgør 7 forlængelsesregler, om sygedagpengene kan forlænges. Ved revurderingstidspunktet skal jobcentret således vurdere, om medlemmet skal raskmeldes, om medlemmet fortsat skal modtage sygedagpenge, eller om medlemmets helbredstilstand fx er uafklaret og derfor skal overgå til jobafklaringsforløb. I det følgende ser vi derfor på, hvad der sker med medlemmernes arbejdsmarkedsstatus i ugerne efter revurderingstidspunktet. Målingen tager udgangspunkt i medlemmer, der har sygefravær i 22 uger eller derover og frem til uge 35¹.

Tabel 1 viser, hvilken arbejdsmarkedsstatus medlemmer med sygefravær over 22 uger og op til 35 uger har.

Tallene viser, at ved og omkring revurderingstidspunktet overgår 27 pct. til beskæftigelse, 12 pct. til jobafklaringsforløb, mens næsten halvdelen (45 pct.) fortsætter på sygedagpenge. Dertil viser tallene, at 2 pct. overgår til selvforsørgelse og 4 pct. til andet. I disse kategorier findes nogle af de medlemmer, som falder mellem to systemer, og er for raske til sygedagpenge, men for syge til dagpenge, og derfor overgår til ingen indkomst (selvforsørgelse) eller kontanthjælpsydelse (andet).

Arbejdsmarkedsstatus for Dansk Metals medlemmer ved revurderingstidspunktet adskiller sig ikke nævneværdig fra medlemmer af øvrige a-kassers arbejdsmarkedsstatus.

Tabel 1: Arbejdsmarkedsstatus efter revurderingstidspunkt

ARBEJDSMARKEDSSTATUS	DANSK METAL	ØVRIGE A-KASSER
Dagpenge	8%	8%
Beskæftigelse	27%	27%
Sygedagpenge	45%	44%
Jobafklaring	12%	13%
Selvforsørgende	2%	3%
Fleks, res & føp, tidlig & seniorpension	2%	1%
Andet	4%	4%

Note: Målingen baseres på medlemmets status i den første hele uge i den efterfølgende måned 35 uger efter revurderingstidspunktet, da sygedagpengene først ophører i kalendermåneden efter. Revurderingstidspunktet beregnes ud fra, om personen har været på sygedagpenge i 22 og 35 uger frem.
Baseret på gns. for årene 2015-2019.
Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og egne beregninger

1 En måling foretaget umiddelbart efter uge 22 er ikke retvisende ift. at kigge på, hvad der sker med medlemmer ved revurderingstidspunktet. Mange sygemeldte når ikke at få deres sag revurderet lige ved uge 22 pga. sagsbehandlingstider, partshøringer eller indhentelse af manglende lægelige oplysninger. Derfor fremgår det for mange først senere, hvis de har skiftet ydelsesstatus. Udbetalingen af sygedagpenge stopper først måneden efter det tidspunkt, hvor kommunen træffer en afgørelse om, at den skal stoppe. Derfor måles på en længere periode end blot lige efter uge 22.

METODE

DATAKILDE

Udtrækkene er foretaget af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd pba. DREAM-registret og Danmarks Statistiks register.

MEDLEMMER

Medlemmer af Dansk Metal defineres som erhvervsaktive medlemmer, som står til rådighed for at kunne arbejde. A-kasemedlemmer, som er på efterløn samt under uddannelse, indgår derfor ikke. Der tages udgangspunkt i a-kasseoplysninger, som er opgjort ultimo hvert kalenderår.

SYGEDAGPENGE

Sygedagpenge udbetales, når en ansat eller arbejdsløs er ude af stand til at arbejde pga. sygdom. Sygedagpenge udbetales til sygemeldte eller til sygemeldtes arbejdsgiver. Det sidste sker, når arbejdsgiveren betaler løn til en syg ansat i tiden efter arbejdsgiverperioden.

Loven pålægger arbejdsgiveren at betale sygedagpenge eller løn i de første 30 dage – dette kaldes arbejdsgiverperioden. Ofte er det via overenskomst aftalt, at arbejdsgiveren betaler den normale løn under sygdom. Medlemmer ansat under Industriens Overenskomst kan få løn under sygdom i op til 14 uger.

Sygefraværksperioder, der er kortere end arbejdsgiverperioden, vil kun optræde i statistikken, hvis arbejdsgiveren er forsikret, eller medlemmet er i fleksjob eller arbejdsløs, da sygefraværk kortere end arbejdsgiverperioden kun i disse tilfælde vil føre til en udbetaling af sygedagpenge.

ANTAL MEDLEMMER PÅ SYGEDAGPENGE

Antal medlemmer på sygedagpenge opgøres som enkeltpersoner, der på et tidspunkt har været på sygedagpenge. Hvis et medlem har været på sygedagpenge flere gange inden for en given periode, så tæller medlemmet kun med én gang.

Sygemeldte, der kommer fra beskæftigelse, indgår først i opgørelsen, hvis de har været sygemeldt hos deres arbejdsgiver i 30 dage. Sygemeldte, der kommer fra ledighed eller fleksjob, indgår i opgørelsen fra første sygedag.

VARIGHED AF FORLØB

Varigheden af medlemmernes sygedagpengeforløb kan variere en smule fra andre kilder, som fx Jobindsats.dk. Dette skyldes den valgte målemetode i DREAM, som opgør ydelsesoplysninger på uger. Det betyder, at hvis et medlem fx kun har været på sygedagpenge i to dage, så fremgår det i DREAM, at medlemmet har været på sygedagpenge i en uge.

Derudover tæller arbejdsgiverperioden med, når varigheden af medlemmernes sygedagpengeforløb opgøres. Dette skyldes, at varighedsopgørelsen trækkes fra DREAM, hvori arbejdsgiverperioden er registreret som sygedagpenge.

